

INGEZONDEN.

ENCEPHALITIS POSTVACCINALIS.

Gaarne zou ik eenige punten uit het opstel van GORTER en VAN NEDERVEEN, waarmee ik in het algemeen instem, willen onderstrepen.

Eigenlijk had ik verwacht, dat een dergelijke argumentatie zou zijn gehoord van de zijde der practici, die jaren lang in de koepokstof-productie hebben voorzien. Maar tot dusver is mij geen uiting der oude empirici bekend geworden.

Mijn ervaring gedurende de jaren 1909 tot 1916, waarin het Rotterdamsch genootschap aan de vaccinebehoefte van een groot deel van ons land voldeed, wijkt niet af van de algemeene, d.w.z. er zijn, ook bij zorgvuldig nagaan (soms tijds huisbezoek bij niet verschijnen) geen ernstige complicaties bekend geworden. Maar de tijd is nog niet gekomen, om zich over het vaccinatie-encephalitis verband een oordeel te vormen.

Intusschen zou ik met GORTER c.s. dringend *decentralisatie* van het bedrijf willen bepleiten. Iedere koepok-inrichting maakt periodes van depressie door, waarin weken, soms maanden de kalfentingen niet aanslaan. Het was dan ook niet om de virulentie der stof *maximaal op te voeren*, dat tot de dermolapine de toevlucht werd genomen, doch om gemakkelijker uit de zeer hinderlijke depressie-periodes te geraken. Bij decentralisatie en bij onderlinge samenwerking der inrichtingen, in stede van rivaliteit, zal dikwijls reeds door uitwisseling van entstof een depressie periode kunnen worden overwonnen.

Maar zelfs zonder dat is, of althans was, een *regelmatige* konijnenpassage niet noodig. Boven zeer enkele malen per jaar zijn wij nimmer uitgekomen.

Een tweede punt betreft *het winnen van nieuwe stammen uit natuurlijke koepokken*. Ik ben vast overtuigd dat epizoötiën daarvan niet zeldzaam zijn. In 1912 kwam bijv. onder Kethel een dergelijke kleine epizoötie voor, waaruit een vaccine stam kon worden gekweekt. (Door mij beschreven in het jaarverslag 1912 van het Rotterdamsch Genootschap).

Meerdere aandacht in deze ichting zal wellicht in staat stellen nieuwe vaccine-stammen te kweken.

23 October 1927.

N. WATERMAN.

ENCEPHALITIS POSTVACCINALIS.

Teneinde verkeerde gevolgtrekkingen te voorkomen in verband met het door coll. VAN BOUWDIJK BASTIAANSE aangehaalde geval van postvaccinale parese in 1903, dat indertijd in mijn practijk is voorgekomen, kan ik nog mededeelen, dat er in casu geen sprake is geweest van een encephalitis postvaccinalis. Eenige weken na het rapport der deskundigen, dat geen zekerheid kon geven, is n.l. gebleken, dat een (met reden) verzwegen trauma zeer zeker de oorzaak is geweest van de bij het kind aanwezige verschijnselen. Dit is toen wel door mij opgegeven aan den inspecteur der volksgezondheid, doch zoover mij bekend niet gepubliceerd.

Joure, 24 October 1927.

S. K. TACONIS.